

Handleiding Bibliotheek
Speak2Me!

SPEAK
2
ME!

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Voorbereiding	4
1.1 Planning	4
1.2 Toolkit - voorbereiding - documenten	4
2. Uitvoering	5
2.1 School workshops	5
2.2 Schoolfinale	5
2.3 Provinciale finale	5
2.4 Toolkit - uitvoering - documenten	7
3. Evaluatie	8
Bijlage 1: voorbeeldbegroting	9
Bijlage 2: toolkit Speak2me!	10

Colofon

© Stichting Lezen (2024)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school* (Stichting Lezen/KB, nationale bibliotheek).

Auteur: Janine van Loenen (projectleider Speak2Me!)

Met medewerking van: Caroline Heijer (Stichting Lezen), Inger Bos (Stichting Lezen)

Eindredactie: Loren Snel (Stichting Lezen)

Vormgeving: Ingrid de Jong (Cubiss)

Inleiding

Speak2Me! is een spoken word-project waarbij eerstejaars praktijkschool-leerlingen zelf aan de slag gaan om spoken word te creëren. Het is een activiteit die taal, lezen, presenteren en schrijven op unieke wijze combineert. Alle bibliotheken in Nederland kunnen meedoen met Speak2Me!. Het biedt een uitgelezen kans om de samenwerking met het praktijkonderwijs een extra dimensie te geven.

De doelstellingen van Read2Me! zijn drieledig:

- het stimuleren van de taal- en leesontwikkeling van Pro-leerlingen
- het bevorderen van taalplezier door kennismaking met- en het zelf schrijven van spoken word.
- het initiëren en versterken van structurele samenwerking tussen bibliotheken en het praktijkonderwijs.

Speak2Me! is niet alleen een project, maar een ervaring die de leerlingen een krachtige stem geeft. We nodigen jouw bibliotheek van harte uit om deel te nemen aan dit inspirerende initiatief. Ga aan de slag met Speak2Me! met deze handleiding voor bibliotheken en provinciale serviceorganisaties.

Laten we samen de wereld van taal, creativiteit en podiumkunsten openen voor deze bijzondere leerlingen.

Voor meer informatie over de landelijke organisatie van Speak2Me!, kijk op pro.debibliotheekopschool.nl of neem contact op via info-VO@debibliotheekopschool.nl.

1. Voorbereiding

1.1 Planning

De planning die hieronder wordt gepresenteerd is flexibel en kan worden aangepast aan de specifieke behoeften en wensen van de bibliotheken en scholen. De POI vervult in veel gevallen een spilfunctie tussen de landelijke organisatie en de lokale Bibliotheek.

Wanneer	Wie	Wat
juni (voorafgaand aan het jaar van deelname)	Bibliotheek	Scholen informeren over Speak2Me!
oktober/november	Bibliotheek	Scholen stimuleren tot deelname en aanmeldingen doorgeven aan POI vóór 1 december
december	POI	Doorgeven aantal deelnemende scholen in de provincie bij Stichting Lezen
december - januari- februari	Bibliotheek	*Boeken spoken word-artiesten
maart - april	Bibliotheek	Organiseren van workshops
april	Bibliotheek	Schoolfinales
mei	POI/Bibliotheek	Provinciale finale
juni	POI/Bibliotheek	Evaluatie

* Voor het boeken van spoken word-artiesten via de Schrijverscentrale geldt vanaf 1 juli 2024 een termijn van minimaal 4 weken vóór de dag van optreden. Het is raadzaam om de planning van de workshopbegeleiders ruim van tevoren te regelen.

1.2 Toolkit - voorbereiding - documenten

Om praktijk scholen te informeren en aan te moedigen mee te doen aan Speak2Me! is een aantal documenten beschikbaar in de toolkit Activiteiten op de Bibliotheek *op school* pro-site voor bibliotheken en POI's. Je vindt een link naar al deze documenten in Bijlage 2 van deze handleiding.

Voorbereiding en werving

- Brief en informatie voor educatiespecialisten van de Bibliotheek
- Inschrijfformulier voor bibliotheken bij POI
- Brief voor scholen
- A5 flyer voor scholen
- Antwoordformulier voor scholen

Communicatie

- Logo Read2me!
- Poster Read2me!
- Leeg format voor brieven
- Kleurencodes huisstijl
- Promotievideo Speak2Me!

2. Uitvoering

2.1 School workshops

Na de verkennende fase heeft de school aangegeven geïnteresseerd te zijn in deelname aan Speak2Me!. De school wijst een contactpersoon aan voor de Bibliotheek en heeft op school een coördinerende rol. Met deze coördinator worden aan het begin van het schooljaar de afspraken gemaakt, bijvoorbeeld rondom de inzet van de spoken word-artiesten en planning van de workshops. Organiseer als POI of Bibliotheek eventueel een (digitale) bijeenkomst met alle deelnemende scholen in je werkgebied. Tijdens een dergelijke bijeenkomst kunnen scholen verder worden geïnformeerd over het tijdschema, spoken word-artiesten, de promotiematerialen en het organiseren van de schoolfinale.

Er is een aantal digitale bestanden beschikbaar om promotiemiddelen te maken zoals een logo, poster en leeg format voor brieven.

De Schrijverscentrale speelt een rol in het bemiddelen van geschikte spoken word-artiesten voor de schoolworkshops. Zij zijn goed op de hoogte van het diverse aanbod aan spoken word-artiesten en kunnen passend advies geven dat aansluit bij de doelgroep van praktijkschoolleerlingen. Houd er rekening mee dat de organisatie een aanvraagtermijn van sprekers hanteert van minimaal 4 weken vóór de aanvang van een aangevraagd optreden. Zie voor een actueel overzicht: de Schrijverscentrale.

Leerlingen krijgen in hun eigen klas drie workshops van een spoken word-artiest. De workshop begint met een korte introductie over spoken word zodat de leerlingen weten wat deze vorm van taalkunst inhoudt. Daarna gaan leerlingen zelf aan het werk aan de hand van oefeningen. Ze mogen hun creativiteit de vrije loop laten. Niets is te gek, alles mag, alles kan. Leerlingen kunnen proberen en ontdekken! De leerlingen associëren met losse woorden en zinnen. Als de leerlingen de slag te pakken hebben, mogen zij een onderwerp kiezen dat dicht bij hun eigen belevingswereld ligt. Wat houdt ze bezig? Waar willen zij graag iets van of over zeggen?

De spoken word-artiest helpt hen bij het afschrijven van hun spoken word. Docenten begeleiden de leerlingen vervolgens bij het instuderen en uitvoeren van de voordracht in aanloop naar de schoolfinale.

2.2 Schoolfinale

Na de workshops kunnen leerlingen zelf beslissen of ze willen deelnemen aan de schoolwedstrijd. Voorafgaand aan de wedstrijd worden de deelnemers een workshop 'Performance on stage' aangeboden. De leerlingen leren in deze laatste workshop hoe ze hun spoken word zo mooi en krachtig mogelijk kunnen overdragen. Hoe klinkt iets als je snel praat of juist langzaam? Of als je fluistert, of juist hard praat?

Deze schoolwedstrijd wordt door de school georganiseerd en op maat gemaakt voor de leerlingen en de schoolomgeving. De schoolwedstrijd omvat klassenwedstrijden en/of een schoolfinale, waarbij er per school 2-4 winnaars worden geselecteerd.

2.3 Provinciale finale

De schoolwinnaars gaan door naar de provinciale finale, die plaatsvindt op een centrale plek in de regio. Deze finale wordt door de POI georganiseerd. Het is belangrijk dat gegevens van de finalisten minstens twee weken voor de finale worden doorgegeven. In verband met de communicatie-uitingen rond de provinciale finale. Stuur gelijktijdig de spoken word-teksten mee. Deze dienen als reservekopieën voor finalisten die (in hun zenuwen) hun tekst soms kwijtraken en worden ook gedeeld met de jury.

Draaiboek

Om een goede verloop te garanderen, is er voor de provinciale finale een voorbeeld draaiboek beschikbaar in de toolkit. Dit draaiboek is ook te gebruiken bij het organiseren van de eerdere schoolfinale. In het draaiboek staat aangegeven welke actie ondernomen moet worden en wie daar verantwoordelijk voor is. Zorg ervoor dat verschillende mensen het draaiboek in handen hebben; geef bijvoorbeeld kopieën aan de presentator, jury, alle personeelsleden, de accommodatie en de techniek.

Programmaboekje

Voor het programmaboekje van de finale is een omslag ontworpen. Zet aan de binnenzijde van het omslag de namen van de finalisten en daarbij eventueel de titel van hun spoken word. In de toolkit vind je een voorbeeld van een boekje. Het programmaboekje kan pas gemaakt en gedrukt worden wanneer alle gegevens bekend zijn. Zorg er dus voor dat alle bibliotheken tijdig de gegevens van de finalist aan de POI doorgeven.

Foto en video

Maak tijdens de finale foto's en eventueel filmmateriaal. De foto's zijn niet alleen een leuke herinnering voor de finalisten, maar ook goed om mee te sturen naar de pers! Geef expliciet aan dat er gefotografeerd en gefilmd wordt. Doe dit door een mededeling bij de ingang hierover te plaatsen. Dit is belangrijk, omdat niet elke ouder het prettig zal vinden dat er foto's of filmpjes van hun kind op het internet verschijnen. Houd daar dus rekening mee en zorg dat ouders bezwaar kunnen maken.

Finalisten moeten een toestemmingsformulier aanleveren voor het maken en delen van foto's.

Een voorbeeld van zo'n toestemmingsformulier is te vinden in de toolkit.

Voraf

Op de dag van de finale worden de schoolwinnaars opgehaald door een limousine bij (een van) de scholen en als echte artiesten naar de finaleplek gereden waar de rode loper voor hen klaarligt. Klasgenoten, docenten en ouders komen met eigen vervoer naar deze plek om langs de loper te staan.

Als alle finalisten de limousine uit zijn neemt één van de organisatoren hen mee naar de zaal. Deze is dan nog niet toegankelijk voor publiek. De finalisten krijgen een kort welkom en een uitleg over het verloop van de finale. Vaak zijn de leerlingen wat zenuwachtig, dus het is belangrijk hen op hun gemak te stellen. Laat hen op het podium rondkijken, test de microfoon en stel de finalisten voor aan de jury en de presentator.

Presentatie

De spoken word-wedstrijd staat of valt bij een goede presentator. Deze presentator moet iemand zijn die leerlingen op een aanstekelijk wijze weet te enthousiasmeren. Ook is het fijn als ze goed zijn in dingen regelen, orde kunnen houden en het leuk vinden om voor een groep eerstejaars praktijkschoolleerlingen te staan. Je kunt bij het kiezen voor een presentator bijvoorbeeld kijken naar spoken word-artiesten, verhalenvertellers, presentatoren, of andere personen die passen bij deze klus. Verder is het belangrijk deze persoon een goed draaiboek van de dag te bieden, correcte informatie over de finalisten door te geven en om van tevoren een goede soundcheck met hen te doen.

Jury

De jury is een ander belangrijk aspect van de finale. Een onafhankelijke jury beoordeelt de optredens op basis van creativiteit, originaliteit en technische vaardigheden. Meestal bestaat de jury uit drie personen die vooraf een beoordelingsformulier krijgen en de optredens van de leerlingen beoordelen op specifieke punten. Het is leuk en werkt motiverend om een bekend persoon of artiest in de jury plaats te laten nemen.

De juryleden ontvangen de spoken word-teksten ook op papier (ten behoeve van het juryberaad). Zorg voor een duidelijke briefing zodat de jury weet wat er van ze verwacht wordt. De jury moet van tevoren goed weten waar ze op moet letten tijdens de voordracht, hoe het programma eruitziet en hoe ze de winnaar moet kiezen. In de juryformulieren staat waar de jury tijdens de voordracht op moet letten. Denk ook na over de manier waarop de jury commentaar mag geven.

Pauze en juryberaad

Als iedereen op het podium zijn of haar voordracht heeft gedaan gaat de jury in overleg. Tijdens dit juryberaad wordt het publiek vermaakt met een pauze-optreden. Dit kan variëren van een optreden van een (school)band tot een rapper, DJ of bijvoorbeeld het draaien van een korte film. Dit moment kun je aangrijpen om (ook) andere lokale talenten te laten schitteren.

Uitslag

Na afloop van de pauzeact en juryberaad zal de jury de provinciale winnaar bekendmaken. De jury vertelt iets positiefs over elke deelnemer. De winnaar ontvangt een oorkonde – te vinden in de toolkit – en uiteraard een mooie prijs, maar ook de andere finalisten mogen beloond worden voor hun prestaties. Kies voor leuke prijzen die passen bij de leeftijd van de finalisten. Tot slot krijgt de winnaar van de spoken word-competitie nog één keer de gelegenheid om zijn of haar voordracht te doen.

2.4 Toolkit - uitvoering - documenten

Een overzicht van alle beschikbare documenten vind je in de Bijlage 2 van deze handleiding. Ze zijn ook terug te vinden in de toolkit Activiteiten op de Bibliotheek *op school* pro-site.

- Persbericht vooraf
- Persbericht achteraf
- Draaiboek provinciale finale
- Deelnameformulier provinciale finale met toestemming gebruik beeldmateriaal
- Programmaboekje buitenkant
- Programmaboekje binnenkant
- Spelregelboekje Speak2Me!
- Juryformulier
- Oorkonde Speak2Me!
- Poster AVG voor in de zaal

3. Evaluatie

Het is altijd belangrijk goed te evalueren om komende edities te verbeteren. Scholen en bibliotheken zelf kunnen daartoe het evaluatieformulier invullen.

3.1 Toolkit – evaluatie- documenten

- Evaluatieformulier bibliotheken
- Evaluatieformulier scholen

Bijlage 1: Voorbeeldbegroting

Financiën en uren

Het organiseren van Speak2me! kost de Bibliotheek uren en andere kosten. Om Speak2Me! te borgen moeten kosten voor schoolrondes een structurele plaats krijgen in het budget van de Bibliotheek. De kosten voor de organisatie van de provinciale finale, en voor de ondersteuning van de bibliotheken in de provincie, vallen onder de begroting van de POI.

Begroting Uitleg

Workshops op scholen	In de ideale situatie worden er drie workshoprondes per klas gehouden. Een spoken word-artiest kan op één dag op één school gemiddeld 3 workshoprondes geven (dus 3 klassen). De prijs per klas is gebaseerd op die situatie. De reiskosten kunnen dan ook over 3 klassen worden verdeeld. En er is één schoolfinale waarbij ook een spoken word-artiest wordt uitgenodigd. De kosten die een school/bibliotheek maakt zijn afhankelijk van het aantal klassen en hoe vaak een workshop op één dag gegeven kan worden.
Promotiemateriaal	Promotiemateriaal is in printversie in de Toolkit beschikbaar. POI's en bibliotheken kunnen de kosten om dit te laten printen eventueel delen.
Kosten provinciale finale	Dit is, naast de kosten voor de schoolworkshops, de grootste kostenpost. Soms moet er een locatie gehuurd worden, maar sommige bibliotheken hebben eigen accommodatie. Bij deze kosten zijn onder andere de bedankjes voor de jury, het inhuren van een presentator, pauze-act en prijzen inbegrepen.
Personeelsuren	Voor het coördineren van de schoolworkshops (voor de Bibliotheek gemiddeld 8 uur per school) en het goed organiseren van de provinciale wedstrijd (reken op gemiddeld 20 uur per provincie).

Begroting workshops en schoolfinale	Kosten per klas (tarief gebaseerd op 3 klassen per dag voor de artiest)	Kosten schoolbreed	Totaal
3 workshops met een tussenperiode van 1-3 weken. Zijn er minder klassen dan 3 voor een spoken word-artiest op één dag, dan valt de prijs per klas hoger uit.	€205,-	€ 1845,-	€ 1845,- voor 3 rondes voor 3 klassen
Reiskosten per dag. Een artiest geeft elke klas 3 workshops, op 3 dagen.		€ 100,- per keer	€ 300,-
Workshop performance voorafgaand aan de schoolfinale en presentatie van de schoolfinale.		€ 400,-	€ 400,-
Finale op school		€ 200,-	€ 200,-
Totaal			€ 2.745,-

Begroting provinciale finale	Kosten	Totaal incl. btw
Zaalhuur	€ 450,-	
Presentator	€ 400,-	
Act tijdens finale	€ 150,-	
Catering	€ 200,-	
Drukwerk	€ 100,-	
Bekers/oorkonde/bioscoopbon voor winnaars	€ 125,-	
Jury	€150,-	
Limousine	€ 625,-	
Totaal		€ 2.200,-

Bijlage 2: Toolkit Speak2Me!

Je vindt alle documenten voor Speak2Me! in de [toolkit Activiteiten](#) van pro.debibliotheekopschool.nl. De documenten zijn aan te passen naar eigen inzicht en lokale situatie.

Communicatie

- Logo Read2me!
- Poster Read2me!
- Leeg format voor brieven
- Kleurencodes huisstijl
- Promotievideo Speak2Me!

Vorbereiding

- Handleiding Speak2Me! voor scholen
- Brief en informatie voor educatiespecialisten van de Bibliotheek
- Inschrijfformulier voor bibliotheken
- Brief voor scholen
- Flyer voor scholen
- Antwoordformulier voor scholen

Uitvoering

- Spelregelboekje Speak2Me!
- Juryformulier
- Oorkonde Speak2Me!
- Deelnameformulier provinciale finale met toestemming gebruik beeldmateriaal
- Draaiboek provinciale finale
- Programmaboekje buitenkant
- Programmaboekje binnenkant
- Poster AVG voor in de zaal
- Persbericht vooraf
- Persbericht achteraf

Evaluatie

- Evaluatieformulier bibliotheken
- Evaluatieformulier scholen